

en ny Skyld sætning af Forberne paa Færøerne af 29de Marts 1867, foretagne Takstation, foreslaas Afgørelsen truffet ved en Synsforretning foretagen paa lignende Maade som er bestemt i Loven om Godtgørelse for udførte Grundforbedringer m. v. paa Statens Fæstegods paa Færøerne af 12te April 1892 § 4. Den samme Fremgangsmaade foreslaas ligeledes anvendt ved Værdiættelser af Næste- og Husegrunde, hvoraf ingen Deje hidtil har været svaret.

For at affære enhver Tvivl om, hvad der skal betragtes som Trøelse, er det endelig anset for hensigtsmæssigt udtrykkeligt at bemærke, at dertil henregnes ikke, hvad der maatte være betalt for Rettigheder, der efter Forslaget (§ 3) ikke medfølge i Købet af Trøen, selv om de mulig have været indbefattet under Lejevilkårene (Ret til Sommergræsning for Køer i Haugen, Ret til Vinterfredning af Trøen).

Til § 3.

I Overensstemmelse med Loven om Salg af Husegaardstrøerne af 19de Januar 1863 er det her foreslaaet, at hverken Rettigheder til Udrægster i Haugen eller anden til Besiddelsen af matrikuleret Bø knyttet Rettighed eller Herlighed skal følge med i Købet, og lige saa lidt Ret til at vinterfredes Stykket. Fæstets Ret til Vintergræsning for Faarene i den solgte Trø (hvorved forstaas Græsningsret i det i Haugeloven af 23de Februar 1866 § 7 nævnte Tidrum fra 25de Oktober til 14de Maj, saaledes som denne Ret efter enhver Bygds Sædvane udøves), bør derimod kunne afløses ved Overenskomst mellem Fæsteren og Køberen, men da en saadan Ret er et ofte meget væsentligt Gode for Fæstet, hvorover den enkelte Fæster ikke vilkaarlig bør kunne disponere udover hans egen Besiddelsestid, bør Overenskomsten dog, naar Afløsningen skal være bindende for længere Tid, være betinget af Godsbestyrelsens Samtykke. Man er derhos efter Lagtingets Driste gaaet ind paa som yderligere Betyggelse mod en for Fæstet skadelig Afløsning, fremdeles at foreslaa denne betinget af, at ogsaa Synsleets Landvæsenkommission skønner, at den ikke vil være til væsentlig Skade for Fæstet.

Naar det dernæst her foreslaas, at Afløsningsvederlaget, hvis Spørrelse, naar Landvæsenkommissionen dog skal medvirke, naturligt vil være at fastsætte af denne, paa samme Maade som Købesummen for de solgte Trøer, jfr. § 4, skal indgaa i Statskassen, hvorimod Fæsteren og eventuelle Enke kun

skulle skadesløsholdes ved at nyde sædvanlig Rente, saalænge de besidde Fæstet, da er dette i Overensstemmelse med de ovenfor nævnte Principer. Forsaa vidt den paagældende Hauge maatte være i Fællig mellem Kongsgods og anden Jord, bør Vintergræsningsretten selvfølgelig af Hensyn til denne sidste Ejer eller Besidder, ikke kunne afløses uden dennes Samtykke.

Til § 4.

I Overensstemmelse med det ovenfor bemærkede foreslaas det her, at Købesummen for de afhændede Trøer og Grundstykker skulle indgaa i Statskassen, mod at denne for Afkøbet tilsværer den Fæster, der afstaar Trøen eller Grunden, og hans Enke for deres Besiddelsestid 4 pCt. aarlig af den indbetalte Sum. Da denne i enkelte Tilfælde kan være mindre end det 25-dobbelte Beløb af den af Fæsteren hidtil oppebaarne Deje, for hvilken Renten af Købesummen saaledes ikke i disse Tilfælde vil holde ham skadesløs, foreslaas det paalagt Køberen for de nævnte Personers Besiddelsestid at indrede Forstællen. Lagtinget havde foreslaaet ogsaa dette Beløb udredet af Statskassen ved Afkortning i Fæsteafgiften, men paa en saadan Ordning, ved hvilken Statskassen jo ligefrem, i al Fald til at begynde med, vilde tabe ved Salget, har man ikke kunnet gaa ind. Her kan i Virkeligheden heller ikke være Tale om nogen Ubillighed imod Køberen, der jo ikke kommer til at betale mere, end han hidtil har betalt i Deje, og som, selv naar denne Byrde paalægges ham, maa siges at erhverve Trøen paa særdeles billige Vilkaar.

Saa vel her, som hvor Talen var om de i § 3 omhandlede Afløsningssummer, er Lagtinget i sine Vædringsforslag til det samme forelagte Regeringsudkast paa ny kommet ind paa den ovenfor omhandlede Opfattelse af Statskassens Forhold til Fæstegodsjet, hvorefter egentlig intet af hvad der indkommer ved Salg af dette eller Afløsning af dette tilkommende Rettigheder bør indgaa i Statskassen, men komme Fæsterne selv eller dog Fæstebondestanden direkte til gode. Som en Slags Mellemvej mellem denne og Regeringens Opfattelse foreslog man nemlig, at Statskassen foruden den anførte Afvindelse med den afftaaende Fæster og eventuelle Enke, ogsaa overfor senere Fæstere skulde forstætte med Afkortning i Fæsteafgifterne, men dog kun med 2 pCt. af den indbetalte Købesum eller Afløsningssum. Selv i denne mod-